

Nr 16

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motion om reglering av täkt inom vattenområde.

Motionen

I motionen 1972:563 av herr Strömberg m. fl. (fp) har hemställts 1. att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av 18 § naturvårdslagen att täkt inom vattenområde för annat ändamål än för husbehov ej får ske utan länsstyrelsens tillstånd, 2. att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext.

Utskottet

I föreliggande motion behandlas de problem som sammanhänger med att behovet av sand för olika ändamål i stor uträckning tillgodoses genom sandsugning i vattenområde. Enligt motionärerna medför nuvarande förhållanden en intressekollision med friluftslivet, eftersom samma områden som utsätts för sandsugning i regel används för friluftsbad. Särskilt allvarliga framstår olägenheterna i de delar av landet som är fattiga på sand. I motionen nämns som exempel Bohuslän som ett område med begränsad tillgång på sandstränder lämpade för bad. Motionärerna, som framhåller att de lagliga möjligheterna att förhindra täkt under vatten f. n. är nästan obefintliga, anser att riksdagen för att möjliggöra skydd av värdefulla områden bör besluta sådan ändring av 18 § naturvårdslagen att täkt inom vattenområde i likhet med annan i lagrummet angiven täkt skall vara beroende av länsstyrelsens tillstånd, såvitt den ej avser täkt för husbehov.

I anledning av det anförda vill utskottet framhålla att länsstyrelsen beslutar om upplåtelse från staten av rätt till täktverksamhet inom allmänt vattenområde i Vänern, Vättern och Hjälmarén samt i Storsjön i Jämtland. När det gäller kontinentalsockeln meddelar kommerskollegiet sådant tillstånd. Som motionärerna framhåller gäller i 18 § naturvårdslagen intagna bestämmelser om tillståndsvång vid täkt av sten, grus, sand och lera för annat ändamål än markinnehavarens husbehov ej sådan täkt inom vattenområde. Däremot kan bestämmelserna i 2 kap. vattenlagen om byggande i vatten och om grundvattentäkt i vissa fall bli tillämpliga på dylik täkt. Företag kan därigenom bli föremål för vattendomstols prövning. Möjligheterna att komma till rätta med de i motionen påtalade olägenheterna får emellertid bedömas vara förhållandevis begränsade f. n.

Enligt utskottets mening berör motionen ett viktigt problem som det är angeläget att finna en tillfredsställande lösning på. Vad gäller den av motionärerna ifrågasatta ändringen av bestämmelserna i naturvårdslagen

vill utskottet emellertid erinra om den pågående översynen av nämnda lag som sker genom naturvårdskommitténs försorg. Denna kommitté har bl. a. att överväga frågan om inte naturvårdslagens och vattenlagens regler borde samordnas när det gäller frågan om tillstånd till täkt av olika slag. Övervägandena skall ske i samråd med bl. a. vattenlagsutredningen. I direktiven för sistnämnda utredning anför, såvitt angår behovet av revision av vattenlagens systematik, att det kan ifrågasättas om inte området för vattenvårdslagstiftningen borde vidgas. Bl. a. anges muddring och sandsugning, som nu faller under reglerna för vattenbyggnadsföretag, som exempel på åtgärder och ingrepp av sådant slag att de har nära samband med vattenvårdslagstiftningen.

Av det anförda framgår att den i motionen 1972:563 väckta frågan faller inom ramen för de uppgifter som ålagts de utredningar som f. n. är sysselsatta med att från olika utgångspunkter se över hithörande spörsmål. Enligt vad utskottet inhämtat har de båda utredningarna också sin uppmärksamhet riktad på problemet. Utskottet finner mot bakgrund av det anförda inte påkallat att föreslå någon särskild åtgärd i anledning av motionen.

Utskottet hemställer således

att riksdagen lämnar motionen 1972:563 utan åtgärd.

Stockholm den 11 april 1972

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Hedström (s), Augustsson (s)*, Larsson i Borrby (c), fru Lindberg (s), herrar Takman (vpk), Johansson i Holmgården (c)*, Berndtsson i Bokenäs (fp), Åberg (fp), fru Theorin (s) och herr Leuchovius (m)*.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.